

kultur

Redaktörer: Urban Thoms 08-619 24 91, Daniel Wistrand 08-619 24 86 kultur@dagen.se

» Vid någon punkt i livet blir världens skönhet tillräcklig. Du behöver inte fotografera, måla, eller ens komma ihåg den. Den är tillräcklig.

Prisbelönta författaren Toni Morrison som dog i måndags, 88 år gammal. Hon blev bland annat den första svarta kvinnan att få motta Nobelpriset i litteratur.

Toni Morrison.

BIBELMUSEUM. Rune Arnhoff har Nordens största privata samling av biblar och har nu fler än 3 200, som visas på Nordisk Bibelmuseum i Oslo.

Rune har Nordens största

Nu har hans bibelmuseum i Oslo firat ett år

OSLO. Nordens första och enda Bibelmuseum har firat ett år. Ett 50-tal speciellt inbjudna gäster fick ta del av initiativtagaren Rune Arnhoffs erfarenheter under det första året. Det blev en intressant upptäcktsresa i de gamla biblarnas värld.

ALLT BÖRjade MED att Rune Arnhoff hade en privat bibelsamling på nästan tvåtusen biblar och som han, tillsammans med Stiftelsen Nordisk Bibelmuseum, gärna ville låta allmänheten få ta del av. Sagt och gjort, en permanent bibelutställning på Nedre Slottsgate i Oslo blev verklighet. Museet ligger centralt i Oslo, bara några få kvarter från arkitekturmuseet och Akershus

fästning, och redan i receptionen möts man av tillmötesgående personer. Där finns också en souvenirshop som till exempel saluför pergamentpapper, fjäderpennor, bläck och nytryckta biblar i ljuva pastellfärger.

I NYRENOVERADE, LJUSA lokaler visas många olika biblar från olika tidsepoker. Museet är organiserat i två plan och i

» **Bibeln är ju världens viktigaste bok, oavsett om man är religiös eller inte.**

RUNE ARNHOF

gatuplanet möter besökarna flera pedagogiskt disponerade glasmontrar där man kan följa Bibelns historia i de olika nordiska länderna. En trappa ner har utställningen en mer allmän bibelhistorisk inriktning, där bland annat boktryckarkonstens fader Johannes Gutenberg och reformatorn Martin Luther presenteras.

MÅNGA DYRGRIPAR FINNS med i samlingen, däribland Gustav Vasas bibel på svenska från 1541, som är den första kompletta översättningen av Bibeln till ett nordiskt språk. Även Karl XII:s bibel från 1703 finns med, likaså den första danska Bibeln och därmed även den norska, Christian III:s bibel från 1550.

45

Så många frivilligarbetare har Nordisk Bibelmuseum.

Allt sedan ungdomen har Rune Arnhoff varit en samlare av allt möjligt. Han var ateist, men så läste han Bibeln och blev troende och sedan började han samla på biblar, något han hållit på med i 30 år. När han för ett par år sedan fick möjligheten att köpa en samling på 1 600 biblar föddes idén om ett museum och nu har han Nordens största bibelsamling.

– Bibeln är ju världens viktigaste bok, oavsett om man är religiös eller inte, säger Rune Arnhoff.

– **HELA VÅRT** samhälle bygger på värderingar och normer som härstammar därifrån, inte minst den nordiska lagen. Bibeln var den första bok som trycktes och den är också den

Emil Ernebro till "Allsång på Skansen"

■ Mästergitarristen Emil Ernebro är en av artisterna i tisdagskvällens avsnitt av "Allsång på Skansen". För allmänheten är Ernebro en doldis, men i gitarrkretsar är han ett namn

som det talas allt mer om. Till exempel har han spelat med världsgitarristen Tommy Emmanuel, något som finns dokumenterat på Youtube.

FOTO: PRESSBILD

Emil Ernebro.

Nyinspelat material med Majoy

■ Den här veckan släpper gruppen Majoy sin första nya låt på mer än 20 år. "Där du går" heter singeln som först släpps på Youtube och sedan på Spotify. Majoy, som har sina rötter i

Kristianstad, har på senare år återförenats vid några tillfällen, och uppträtt bland annat på Gullbrannafestivalen. Den 19 oktober planerar de en konsert i Stefanskyrkan i Stockholm.

Kalendern 8 augusti till 14 augusti

Har du tips till Kalendern? Mejla kultur@dagen.se

Torsdag 8 augusti

ÖRNSKÖLDSVIK. Gullängets kyrka 18.00. Musik i sommarkväll med Sara Gabrielsson och Marie Hörnell.

VÄSTRA FRÖLUNDA. Donsö kyrka 19.00. Dragspelskonsert med bland andra Lars Karlsson.

ORSA. Orsa kyrka 20.00. Konsert med organisten Sofia Östling.

Fredag 9 augusti

OFFERDAL. Offerdals kyrka 19.00. "Star for life" - musikgala med Triple & Touch och Thandowe Mbobo. Entré.

LIDKÖPING. Läckö slott 19.30.

Konsert med sångaren och musikern Tomas Andersson Wij på Läckö visfestival. Entré.

Tomas Andersson Wij.

Lördag 10 augusti

LJÖMSEBO. Trädgårdskonsert och keramikutställning med trubaduren Anders Caringer.

SKARA. Sommargården Planteringen 18.00. Konsert med countryduo High & Low (Hanna Roos & Alexandra Ougleva).

Carola Häggkvist.

FAGERVIK. Fagerstranden i Timrå. Folkan Waterfront 18.30. Hitskonsert med Carola Häggkvist. Entré.

SANDSJÖFORS. Ungdomsborgen 19.00. Ruben Öberg från Västervik sjunger och spelar.

DALARÖ. Smådalarö gård 21.00. Konsert med sångaren och musikern Tomas Andersson Wij. Entré.

Söndag 11 augusti

TRANÅS. Parkeringen utanför Brunnsparkskyrkan 15.00. Konsert med bland andra Ted Sandstedt, Stefan Lindberg och Mikael Lindberg.

SANDSJÖFORS. Ungdomsborgen 18.00. Sång med trubaduren Lasse Siggelin. Andakt av Yngve Simeonsson.

MOTALA. Ekmuniakyrkan Furulid 18.00. "Musik för själ och hjärta" - konsert med duo Håkan Tengberg, cello, och Hans-Lennart Raask, piano.

FÖRLANDA. Förlanda kyrka 19.00. Musikgudstjänst med visor i sommartid.

KALMAR. Domkyrkan 19.00. Musik i Katedralen med Per Gross, blockflöjt.

Tisdag 13 augusti

GÖTEBORG. Trägårn 19.30. Konsert med sångaren och musikern Tomas Andersson Wij och Mauro Scocco. Entré.

IDRE. Fjällkyrkan Storsäter 20.00. "Musik för själ och hjärta" - konsert med duo Håkan Tengberg, cello, och Hans-Lennart Raask, piano.

Onsdag 14 augusti

Dan Ådahl.

GÖTEBORG. Smyrnakyrkan 15.00. Dan Ådahl med Sommarorkestern.

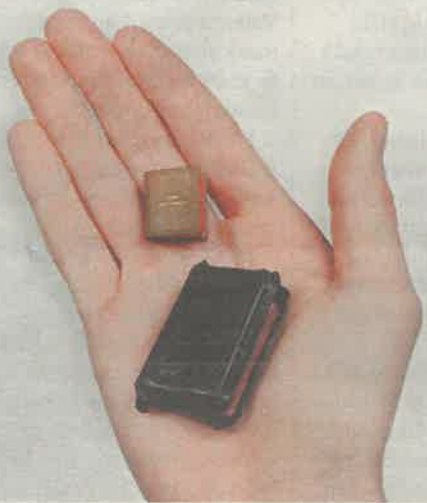
IDRE. Fjällkyrkan Idre fjäll 18.00. "Musik för själ och hjärta" - konsert med duo Håkan Tengberg, cello, och Hans-Lennart Raask, piano.

ALINGSÅS. Stocklycke kyrkan 19.00. Sommarmusik med Eva-Lotta Hultman (sång) och Björn Eriksson (piano).

KLINTEHAMN. Snäckan 19.30. Konsert med Kristina Gissler.

Lasse Siggelin.

I ALLA STORLEKAR. I Arnhoffs Bibelsamling finns också miniatyrbiblar, med bland annat världens minsta tryckta Bibel från 1896 som trycktes i Oxford.

FOTO: MYNEWSDESK

FOTO: NORDISK BIBELMUSEUM

ta bibelsamling

mest översatta boken i världen och finns på över 3 000 språk. Inom konsten har den också ett enormt värde, både i illustrations- och i musikgenren.

När Rune Arnhoff tittar i backspegeln kan han konstatera att det varit ett bra år, med över 2 400 besökande och han hoppas nu att den siffran ska fördubblas det kommande året. Med tanke på förra årets värmebölja var besöksantalet ändå ganska bra, tycker han. Då och då kommer grupper som förbokad guidad visning, för ett tag sedan kom till exempel en svensk busslast från Ekmuniakyrkan i Järnskog i västra Värmland.

ARNHOFF RIKTAR ETT varmt tack till alla frivilliga medarbetare, som är 45 till antalet. Det

Fakta: Nordisk Bibel-museum

- ◆ Öppnades i juni 2018 i Oslo.
- ◆ Är Nordens första Bibelmuseum.
- ◆ Ligger: På Nedre Slottsgate 4C, Oslo.
- ◆ Utrymme: 300 kvadratmeter.
- ◆ Vision: Att göra historien om Bibeln känd för alla i Norden.
- ◆ Öppet: Alla dagar utom måndagar. För öppettider se www.nobimu.no

är guider och vakter, personer som registrerar nyinkomna biblar och så vidare. Alla är lika viktiga. Flera nyckelpersoner inom museet har korta anföranden och berättar engagerat om sina uppgifter.

Marknadsföring är förstås en viktig del även för ett bibelmuseum och Arnhoff informerar om planerade förbättringsåtgärder. Museet har många följare på sociala medier och skickar regelbundet ut ett nyhetsbrev. Ett koncept speciellt framtaget för skolklasser kommer också att lanseras.

UNDER KOMMANDE säsong planeras flera olika teman och i skrivande stund pågår en utställning av stora Lutherbiblar från 1500- och 1600-talet. Bland annat Kurfustebiblar,

den första "reformationsbibeln" från 1531 och andra biblar från perioden. Utställningen pågår till den 30 september.

I samlingen har nu Arnhoff drygt 3 200 biblar och den äldsta Bibeln är en italiensk inkunabel från 1487, skriven på latin. Gutenbergs bibel från 1455 finns i faksimil och biblar på samiska, grönländska, isländska och färöiska finns med. Men det finns två biblar som Arnhoff saknar i sin samling. De är svåra att få tag på. En av dem är den första isländska Bibeln från 1584 och den andra är den finska Bibeln som trycktes i Sverige 1642. Däremot har han den lite senare finska varianten som trycktes i Åbo 1685.

MAY DAHLBECK